

381

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH
ORAZ MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO I USŁUG**

z dnia 15 grudnia 1972 r.

w sprawie podstawy wymiaru emerytury, rent i składek oraz wysokości składki na ubezpieczenie społeczne rzemieślników.

Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 8 czerwca 1972 r. o ubezpieczeniu społecznym rzemieślników (Dz. U. Nr 23, poz. 165) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Podstawę wymiaru emerytury, rent i składek określonych w ustawie z dnia 8 czerwca 1972 r. o ubezpieczeniu społecznym rzemieślników (Dz. U. Nr 23, poz. 165) stanowią miesięcznie następujące kwoty:

W miejscowości wykonywania rzemiosła		Dla rzemieślników wykonujących rzemiosła zaliczone do kategorii		Dla osób współpracujących z rzemieślnikami wykonującymi wszystkie rodzaje rzemiosł zł
strefa	wielkość miejscowości	pierwszej zł	drugiej zł	
1	2	3	4	5
I	W gminie	1.200	1.500	1.000
II	Do 20.000 mieszkańców, nie wchodzącej w skład gminy	1.400	1.900	1.100
III	Powyżej 20.000 do 50.000 mieszkańców	1.800	2.300	1.200
IV	Powyżej 50.000 do 150.000 mieszkańców	2.200	2.800	1.400
V	Powyżej 150.000 do 300.000 mieszkańców	2.600	3.400	1.700
VI	Powyżej 300.000 mieszkańców	3.000	4.000	2.000

2. Dla osoby współpracującej z rzemieślnikiem, która nie ukończyła 18 lat życia, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się połowę odpowiedniej kwoty określonej w piątej kolumnie tablicy, zawartej w ust. 1.

3. Wykaz rzemiosł zaliczonych do pierwszej kategorii zawiera załącznik nr 1 do rozporządzenia. Rzemiosła nie wymienione w tym załączniku zalicza się do kategorii drugiej.

§ 2. 1. Na wniosek izby rzemieślniczej uwzględniający rodzaj i miejsce wykonywania rzemiosła lub inne szczególne okoliczności — oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może obniżyć na okresy nie dłuższe niż 2 lata kwotę podstawy

wymiaru składki określoną w § 1 ust. 1 dla rzemieślnika, nie więcej jednak niż do 50%.

2. Liczba rzemieślników z obniżoną kwotą podstawy wymiaru nie może przekraczać 10% liczby rzemieślników objętych ubezpieczeniem społecznym.

3. Kwotę podstawy wymiaru składek obniża się od miesiąca następującego po wydaniu decyzji w sprawie obniżenia.

§ 3. 1. Za podstawę wymiaru emerytury i renty inwalidzkiej przyjmuje się przeciętną miesięczną kwotę (§ 1 ust. 1 i § 2 ust. 1) z okresu ostatnich:

- 1) 5 lat ubezpieczenia, jeśli chodzi o emeryturę,
- 2) 3 lat ubezpieczenia, jeśli chodzi o rentę inwalidzką.

2. Za podstawę wymiaru renty rodzinnej przyjmuje się:

- 1) w razie śmierci rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem — przeciętną miesięczną kwotę z okresu ostatnich 3 lat ubezpieczenia zmarłego,
 - 2) w razie śmierci osoby mającej ustalone prawo do emerytury lub renty inwalidzkiej — kwotę, która stanowiła podstawę wymiaru emerytury lub renty.
3. Jeżeli ubezpieczenie trwało krócej niż 5 lat lub 3 lata (ust. 1 i 2 pkt 1) za podstawę wymiaru emerytury lub renty przyjmuje się przeciętną miesięczną kwotę z faktycznego okresu ubezpieczenia.

§ 4. Składka na ubezpieczenie społeczne za rzemieślników i osoby z nimi współpracujące, liczona od kwoty stanowiącej podstawę wymiaru składek wynosi:

- 1) 13% — od rzemieślników wykonujących rzemiosła wymienione w wykazie, stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia,
- 2) 16% — od rzemieślników, wykonujących pozostałe rzemiosła.

§ 5. Składka na ubezpieczenie społeczne za rzemieślników i osoby współpracujące z rzemieślnikami, którzy uprawieni są do korzystania ze świadczeń społecznych zakładów służby zdrowia na podstawie innych tytułów, wynosi:

- 1) 10% w wypadkach określonych w § 4 pkt 1,
- 2) 13% w wypadkach określonych w § 4 pkt 2.

§ 6. Końcówki kwot składek w groszach zaokrągla się do pełnego złotego w dół, gdy końcówka jest mniejsza niż 50 groszy, i w górę, gdy wynosi co najmniej 50 groszy.

§ 7. Ilekroć w innych przepisach o ubezpieczeniu społecznym mowa jest o rzemieślnikach lub zakładach rzemieślniczych świadczących usługi dla ludności lub rolnictwa — rozumie się przez to rzemieślników lub zakłady rzemieślnicze, wykonujące rzemiosła, określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 8. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 24 czerwca 1965 r. w sprawie podstawy wymiaru rent i wysokości składek na ubezpieczenie społeczne rzemieślników (Dz. U. z 1965 r. Nr 27, poz. 180 i z 1967 r. Nr 6, poz. 25),
- 2) rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości z dnia 22 czerwca 1965 r. w sprawie zasad uznawania rzemieślników za świadczących usługi dla ludności lub rolnictwa oraz określenia działalności rzemieślników zrównanej z działalnością usługową w zakresie uprawnień rentowych (Dz. U. Nr 26, poz. 178).

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1973 r.

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: *W. Kawalec*
Minister Handlu Wewnętrznego i Usług: *E. Sznajder*

Załącznik nr 1 do rozporządzenia
Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych
oraz Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług
z dnia 15 grudnia 1972 r. (poz. 381).

WYKAZ RZEMIOSŁ ZALICZONYCH DO PIERWSZEJ KATEGORII

Rzemiosła metalowe:

- kowalstwo,
- rusznikarstwo,
- ślusarstwo usługowe.

Rzemiosła precyzyjne:

- zegarmistrzostwo.

Rzemiosła w zakresie środków transportu:

- mycie oraz smarowanie samochodów i motocykli oraz inne drobne usługi nie związane z ich naprawą.

Rzemiosła chemiczne:

- wulkanizatorstwo.

Rzemiosła w zakresie materiałów budowlanych:

- garncarstwo,
- wydobywanie i przerób kamienia,
- wydobywanie piasku, pospółki i żwiru,
- wytwarzanie wyrobów z kruszyw i surowców mineralnych,
- wydobywanie oraz przerób gipsu, kamienia wapiennego i kredy.

Rzemiosła drzewne:

- bednarstwo,
- kołodziejstwo,
- koszykarstwo,

- rzeźbiarstwo w drewnie,
- tartacznictwo,
- tokarstwo w drewnie,
- wytwarzanie mioteł, wyrobów z gałęzi, słomy.

Rzemiosła papiernicze:

- introligatorstwo,
- wytwarzanie wycinanek i ozdób z papieru,
- wytwarzanie opakowań z papieru i tektury.

Rzemiosła włókiennicze:

- dekatyzowanie,
- dziewiarstwo na drutach i szydełkach,
- greplarstwo,
- hafciarstwo,
- koronkarstwo,
- powroźnictwo,
- repasacja pończoch,
- wyrób filców bitych,
- wytwarzanie pasmanterii.

Rzemiosła odzieżowe:

- cerowanie i naprawa odzieży, obciążanie guzików, okrętkowanie,
- czapnictwo,
- gorseciarstwo,
- kapelusznictwo męskie,

- krawiectwo damskie ciężkie miarowe,
- krawiectwo damskie lekkie,
- krawiectwo męskie miarowe,
- mereżkowanie, plisowanie,
- modniarstwo.

Rzemiosła skórzane:

- cholewkarstwo,
- pantoflarstwo i trepiarstwo,
- rękawicznictwo,
- rymarstwo,
- szewstwo miarowe,
- szewstwo naprawkowe,
- szewstwo ortopedyczne.

Rzemiosła spożywcze:

- młynarstwo (usługowy przemiał i przerób zbóż),
- przemiał zbóż w wiatrakach i usługowe śrutowanie zbóż,
- wytłaczanie oleju,
- wytwarzanie waty z cukru.

Rzemiosła różne przemysłowe:

- lutnictwo,
- ortopedyka,
- sitarstwo,
- wytwarzanie abażurów,
- wytwarzanie galanterii z kości, rogu oraz surowców mlej-scowych i odpadowych,
- wytwarzanie instrumentów dętych,

- wytwarzanie instrumentów harmoniowych i fortepiano-wych,
- wytwarzanie instrumentów perkusyjnych,
- wytwarzanie wieńców i sztucznych kwiatów.

Rzemiosła budowlane:

- brukarstwo,
- ciesielstwo,
- dekarstwo,
- odgrzybianie budynków,
- studniarstwo,
- zduństwo.

Rzemiosła w zakresie gospodarki mieszkaniowej i komunalnej:

- kominiarstwo,
- maglowanie,
- pranie pierza i puchu,
- pranie, prasowanie, prężenie firanek,
- urządzenie i utrzymywanie zieleńców.

Rzemiosła w zakresie turystyki i wypoczynku:

- prowadzenie stanic wodnych, domów wycieczkowych, schronisk turystycznych,
- prowadzenie zagród turystycznych, minicampingów, pól namiotowych.

Różne rzemiosła nieprzemysłowe:

- fryzjerstwo,
- fotografowanie,
- manicure, pedicure.

Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług z dnia 15 grudnia 1972 r. (poz. 381).

**WYKAZ RZEMIOSEŁ, KTÓRYCH WYKONYWANIE UPRAWNIA DO OPŁACANIA 13% SKŁADKI NA
UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE RZEMIEŚLNIKÓW**

Rzemiosła metalowe:

- blacharstwo,
- kowalstwo,
- rusznikarstwo,
- ślusarstwo usługowe.

Rzemiosła precyzyjne:

- mechanika precyzyjna,
- mechanika maszyn biurowych,
- optyka,
- wytwarzanie i naprawa wag,
- zegarmistrzostwo.

Rzemiosła w zakresie środków transportu:

- blacharstwo pojazdowe,
- lakiernictwo pojazdowe,
- mechanika pojazdowa,
- mycie oraz smarowanie samochodów i motocykli oraz inne drobne usługi nie związane z ich naprawą.

Rzemiosła elektrotechniczne i elektroniczne:

- elektromechanika,
- elektromechanika chłodnicza,
- tele- i radiomechanika.

Rzemiosła chemiczne:

- wulkanizatorstwo.

Rzemiosła w zakresie materiałów budowlanych:

- betoniarstwo,
- garncarstwo,
- sztukatorstwo,
- wydobywanie i przerób kamienia,
- wydobywanie piasku, pospółki i żwiru,
- wytwarzanie wyrobów ceramicznych.

Rzemiosła szklarskie:

- szklarstwo,
- witrażownictwo.

Rzemiosła w zakresie ceramiki szlachetnej:

- ceramika szlachetna.

Rzemiosła drzewne:

- bednarstwo,
- kołodziejstwo,
- koszykarstwo,
- modelarstwo,
- pozłotnictwo,

- rzeźbiarstwo w drewnie,
- stolarstwo,
- szkutnictwo,
- tapicerstwo,
- tartacznictwo,
- tokarstwo w drewnie,
- wytwarzanie mioteł, wyrobów z gałęzi, słomy.

Rzemiosła papiernicze:

- introligatorstwo,
- wytwarzanie wycinanek i ozdób z papieru.

Rzemiosła włókiennicze:

- dekatyzowanie,
- dziewiarstwo na drutach i szydełkach,
- gręplarstwo,
- hafciarstwo,
- kilimiarstwo,
- koronkarstwo,
- malowanie na tkaninach ręczne,
- powroźnictwo,
- repasacja pończoch,
- tkactwo.

Rzemiosła odzieżowe:

- bielizniarstwo,
- czapnictwo,
- gorseciarstwo,
- kapelusznictwo męskie,
- krawiectwo damskie lekkie, cerowanie i naprawa odzieży, obciążanie guzików, okrętkowanie, mereżkowanie, plisowanie,
- krawiectwo damskie ciężkie miarowe,
- krawiectwo męskie miarowe,
- modniarstwo.

Rzemiosła skórzane:

- cholewkarstwo,
- odświeżanie i renowacja wyrobów futrzarskich,
- odświeżanie i renowacja wyrobów skórzanych,
- rękawicznictwo,
- rymarstwo,
- szewstwo miarowe,
- szewstwo naprawkowe,
- szewstwo ortopedyczne.

Rzemiosła spożywcze:

- kuchmistrzostwo,
- młynarstwo (usługowy przemiał i przerób zbóż),
- przemiał zbóż w wiatrakach i usługowe śrutowanie zbóż,
- wędzenie ryb i mięsa usługowe,
- wytłaczanie oleju,
- wytwarzanie waty z cukru.

Różne rzemiosła przemysłowe:

- lutnictwo,
- organmistrzostwo,

- ortopedyka,
- parasolnictwo,
- usługowe ręczne malowanie szyldów,
- wytwarzanie abażurów,
- wytwarzanie galanterii z kości, rogu oraz surowców miejscowych i odpadowych,
- wytwarzanie instrumentów dętych,
- wytwarzanie instrumentów harmoniowych i fortepianowych,
- wytwarzanie instrumentów perkusyjnych,
- wytwarzanie wieńców i sztucznych kwiatów.

Rzemiosła budowlane:

- brukarstwo,
- ciesielstwo,
- dekarstwo,
- instalatorstwo elektryczne,
- instalatorstwo gazowe,
- instalatorstwo sanitarne i ogrzewania,
- malarstwo i tapeciarstwo,
- murarstwo,
- posadzkarstwo,
- studniarstwo,
- zduństwo.

Rzemiosła w zakresie obsługi rolnictwa:

- obsługa maszynowa produkcji rolniczej i ogrodniczej,
- usługi w zakresie utrzymania i pielęgnacji zwierząt,
- usługi w zakresie zwalczania szkodników roślin i zwierząt.

Rzemiosła w zakresie gospodarki mieszkaniowej i komunalnej:

- chemiczne czyszczenie i farbowanie,
- kominiarstwo,
- maglowanie,
- pranie pierza i puchu,
- pranie, prasowanie, prężenie firanek,
- urządzenie i utrzymywanie zieleńców.

Rzemiosła w zakresie ochrony zdrowia:

- usługi dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji.

Rzemiosła w zakresie turystyki i wypoczynku:

- prowadzenie pensjonatów, moteli, zajazdów,
- prowadzenie stanic wodnych, domów wycieczkowych, schronisk turystycznych,
- prowadzenie zagród turystycznych, minicampingów, pól namiotowych.

Różne rzemiosła nieprzemysłowe:

- fotografowanie,
- fryzjerstwo,
- kosmetyka,
- manicure, pedicure,
- usługi porządkowe (czyszczenie budynków i okien, sprzą-tanie wnętrz),
- wypożyczanie sprzętu i garderoby.